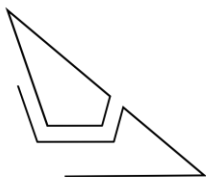

Júlia Hysi

NEŠLOBODNÍ KLAMÚ

NESLOBODNÍ KLAMÚ

Júlia Hysi

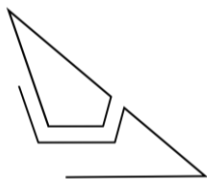
Copyright © 2025 Júlia Hysi

Obálka a ilustrácie: Juraj Pavlík

ISBN 978-80-570-6948-5

Venované všetkým, ktorí si cenia slobodu a pravdu

ČASŤ I.

ŠTVORBEŽNÍK

1. KAPITOLA

V panike kľučkujem medzi stromami, pričom z diaľky ku mne dolieha neurčité ryčanie. Nestihla som si nájsť úkryt včas. Čo mám teraz robiť?

Pohľadom skáčem okolo seba, až sa mi zrak zachytí na vetvách stromu, rozkonarujúcom sa o čosi nižšie než tie ostatné. Keď vyskočím, možno na vetvy dočiahnem.

Skúšam sa šplhať, no strom je akýsi prihladký. Klžu sa mi po ňom nohy. Nikdy som neliezla na skutočný strom, ale aj tak mám dojem, že tento je umelý. S vypätím posledných síl zadieram prsty do falošného dreva v snahe zachrániť sa pred neexistujúcim zvieraťom, kým nezačujem zatrúbiť klaksón, oznamujúci koniec útrap.

...

Hneď ako za sebou zasuniem mliečne dvere bunky, zvalím sa na posteľ. Aj dopad na mäkkú perinu ma zabolí.

„Ahoj, Helen!“ ozve sa zo steny známy, príjemný mužský hlas. „Ako dopadol dnešný tréning?“

„Hrozne,“ zamumlem do vankúša.

„Čože? Čo sa dialo?“

Hoci mám tvár zaborenú v látke, viem si verne predstaviť súcitný výraz, do akého sa s najväčšou pravdepodobnosťou práve sformovala Darrenova tvár.

Za skučania sa preválím na chrbát a zrak upriem do mdlého svetla podlhovastých lúčov na plafóne.

Mám za sebou prvý deň praktickej prípravy na Test z prežitia v divočine. Dnes sme si mali skúsiť, ako by sme sa vo voľnej prírode chránili pred divou zverou. Praktické pre život. Škoda, že našou voľnou prírodou bol falošný les o veľkosti ani nie jedného hektára, ktorý ponúkal len veľmi obmedzené možnosti. Všetky miesta pre potenciálnu skrýšu, čo som našla, boli už zabraté inými testovanými. Zaujímalo by ma, ako to tí ľudia robia, že vždy stihnú niečo skôr než ja.

Môj úbohý pokus o vyšplhanie sa na strom bol hneď na zhodnotení tréningu skritizovaný ako „z hľadiska prežitia nedostačujúci“. Svoju bezpečnosť som podľa posudzovateľov neubránila, a teda zadanie som nesplnila. Je hneď viacero dôvodov, pre ktoré ma to štie.

„Už vidím, ako mi budú na konci mesiaca chýbať body,“ zamrmlam potom, čo Darrenovi zreferujem priebeh dňa. „Aj tento test budem musieť opakovať. Tak ako vždy.“

„Veď to zatiaľ nevieš. Ešte budeš mať mnoho príležitostí získať dostatok bodov,“ prihovára sa mi vlúdne on. „Toto bol predsa len prvý tréningový deň zo

siedmich.“

Vzdychnem. Viem, že to Darren myslí ako podporu, ale keď si predstavím, že niečo podobné ako dnes budem musieť zažívať znovu, chce sa mi kričať. Najhoršie však pritom je, že neviem *presne*, čo ma čaká. Budem zajtra musieť prežiť v nehostinnej púšti? Na zamrznutom severe? Alebo niekde úplne inde? Tie informácie dopredu nikdy nemám. Istotne si však opäť budem musieť prejsť niečím náročným a nevyspytateľným. Ako v skutočnom svete. S tým rozdielom, že v skutočnom svete sú pravdepodobne skutočné stromy. Ale čo ja viem. Mimo Ústavu som nikdy nebola.

Prstami si pretriem oči. „Nie som si istá, Darren, nevidím to nádejne. Možno som si predsa len mala pred pár dňami požiadať o preradenie do Luny 2.“

„No tak, Alexandra! Neexistuje predsa nič, čo by si ty nezvládla.“

Zadívam sa na monitor na stene. Darren si akurát pohodením hlavy odhrnie z čela blondávu ofinu, ktorá mu spadá nad jeho modré povzbudivé oči. Pousmejem sa. Nikto okrem neho ma ešte neoslovil menom Alexandra. Nemal prečo, keďže sa tak nevolám. Pretože sa ani nijako nevolám. Uniformovaní ma oslovujú „Helen“, no to nie je moje meno v pravom slova zmysle. Je to len označenie, ktoré je súčasťou dlhšieho kódu, ktorý zahŕňa všetky potrebné informácie týkajúce sa ma. Darrenovi som však prezradila, že keď raz budem slobodná a budem si môcť vybrať vlastné meno, chcem sa volať Alexandra, po jednej mojej vychovávateľke z detstva. Pamätá si to.

Vždy si všetko pamätá.

Takisto vie aj svoje vlastné pravé „meno“, ktoré som ja už dávno zabudla, ak

som ho vôbec niekedy vedela. Odnepamäti ho volám Darren. Myslím, že je to akási skratka jeho dlhého kódu, pod ktorým je ako počítačový program zaevidovaný v C-systéme (Centrálnom informačnom systéme Ústavu). Sme si dosť podobní.

„Nechcem ťa rušiť v oddychu, ale o chvíľu bude večera. Mala by si sa začať chystať.“

Zafuním. Hoci mi žalúdok zvierá hlad, moje vyčerpané telo vidí v ceste do jedálne momentálne väčšmi námahu než záchranu. Pohľadom mrknem na svoje zápästie, kde mám reflexnými žltými remienkami pripnutý malý štvorček – moje vičko (alebo OVI zariadenie – osobné viacúčelové identifikačné zariadenie). Nosím ho so sebou takmer všade, lebo plní rôzne významné funkcie: prostredníctvom neho ma rozpoznáva systém, keď sa načítavam na takmer všadeprítomné snímače, a zároveň sa pomocou neho identifikujem uniformovaným. Vo vičku si tiež viem nájsť ústavné oznamy a, v neposlednom rade, aj informáciu o čase. Darren má pravdu, mala by som ísť.

Ako sa zdvíham na nohy, cítim si hádam každý sval v tele. Mám chuť poriadne nadávať niekomu, kto ma donútil zničiť sa, no môžem nadávať akurát sebe. Testy podstupujem dobrovoľne. I keď, lepšie povedané, pod krutou nadvládou vlastného rozumu. Nechce sa mi to všetko absolvovať, no zároveň viem, že je to jediná cesta, ako sa stať rozumnou a zodpovednou. Len vďaka testom budem raz pripravená činiť správne rozhodnutia a budem sa môcť stať slobodnou. *A ja si nič nece-
ním viac ako slobodu.*

Zatiaľ sa však, keď ešte všetko potrebné neviem, o mňa stará dobrý Ústav.

„Darren, ak by som zabudla, pripomeň mi, prosím, že si zo skladu musím vybrať nové oblečenie,“ poviem pri pohľade do takmer prázdnej skrinky a oblečím si vyťahany červený sveter – jediný teplejší kus oblečenia, čo nájdem. Cestou do jedálne musím ísť po vonku a večery teraz bývajú chladné.

„Spolaň sa! Ako vždy.“

Vďačne sa naňho usmejem. Už som pomaly na odchode, keď vtom z bunky odvedľa začujem buchnutie.

„Čo to bolo?“ spozorniem. Cez steny väčšinou nič nepočuť, muselo ísť o pomerne hlučný náraz.

Darren našpuli spodnú peru. „Neviem, ale určite nič, s čím by si si musela robiť starosti. Pravdepodobne len niečo spadlo.“

Zahľadím sa na stenu za posteľou a zahryznem si do vnútornej strany líca.

„Ak sa aj náhodou niekto nedopatrením zranil, jeho program mu privolá pomoc,“ ubezpečí ma Darren.

Prikývnem, i keď to nie je presne to, čo mi víri hlavou. Jeho slová vo mne však evokujú spomienku, ako sa mi raz po náročnom tréningu v bunke zatočila hlava a odpadla som. Ešte šťastie, že Darren zavola zdravotníkov. Keby nemám jeho...

„Helen, tá večera.“

„Áno, idem,“ zabručím. Potom mu vyplazím jazyk, načo sa on zaškerí.

Priložením na nástenný snímač si aktualizujem vičko a ešte raz sa rozhliadnem po tesnom priestore bunky. Toto miesto mi prideliť len pred dvoma týždňami, no aj tak mám dojem, že tu bývam oveľa dlhšie. Vyzerá takmer rovnako ako všetky ostatné bunky v tomto ubytovacom komplexe, ktoré som za vyše roka stihla

vystriedať. Jedna posteľ, skrinka, monitor s ovládačom. Tá jednoduchosť by v spojení s bielo-sivou farebnou kombináciou mohla navodzovať čistý a upravený dojem, no pre šmuhy na stenách či obité rohy nábytku, poukazujúce na stále obmieňajúcu sa ľudskú prítomnosť, pôsobí bunka pri bližšom pohľade naopak mierne zanedbane. Aj tentokrát ma obišla vymoženosť mať okno, takže si opäť musím vystačiť len s umelým osvetlením. Väčšmi ako nevýhodu v tom však vidím ďalší bezpečnostný prvok môjho bývania. Aspoň mi do bunky hocikto nevidí. *Po bloku sa totiž pohybujú nebezpeční ľudia.* Keby nie sme pod stálym dohľadom Ústavu, neváhali by mi ublížiť.

Rozlúčim sa s Darrenom, vyjdem na chodbu a zasuniem za sebou dvere z nepriehľadného skla. Ako prechádzam popri bunke vedľa, kútikom oka zablúdím na zárubňu jej dverí. Žiadnu škáru, ktorou by bolo vidieť dovnútra, však neobjavím. Povzdychnem si hlasnejšie, ako som plánovala, a potom už v tichosti nasledujem ostatných smerom na večeru.

Nikomu sa cestou neprihováram, pri nikom sa nepristavujem. Nemám prečo, lebo nikoho z mojich susedov bližšie nepoznám.

Keby poznám, mala by som vážny problém.

...

Lenivé slnko sa ešte motá niekde za obzorom, no ja už kráčam po cestičke, vydupanej v nepokosenom trávniku, smerom do Haly 4, v ktorej máme dnes tréning.

Tréningové haly sa nachádzajú po obvodě bloku. Kúsok za nimi je už plot,

ktorý obkolesuje celý blok ZB5, a oddeluje ho tak od ústavných polí. Väčšinu územia Ústavu tvoria polia a lesy, pomedzi ktoré sú sem-tam, ako menšie samostatné jednotky, roztrúsené bloky podobné tomuto.

Je to už viac ako rok, čo žijem len vnútri malého okruhu vymedzeného spomínaným plotom. Krížom ho viem prejsť za polhodinu. V rámci svojho bloku mám k dispozícii všetko, čo k prežitiu potrebujem, a predsa... to najdôležitejšie mi tu chýba. Uvedomujem si to vždy, keď naokolo vidím ľudí, ktorí môžu, na rozdiel odo mňa, stadiaľto svojvoľne odísť.

Vonku je chladno. Steblá trávy sú obalené námrazou a v studenom vzduchu sa s každým mojim výdychom objaví obláčik pary, ktorý sa postupne dvíha a rozplýva v priestore.

Trochu si vyčítam, že som včera išla spať pomerne neskoro, v dôsledku čoho sa dnes necítim byť dostatočne oddýchnutá. Bola som však pohrúžená do hry, ktorú sme s Darrenom hrali. Po večeroch na monitore často hrávame rôzne virtuálne hry. Medzi moje najobľúbenejšie aktuálne patrí *Detektív*, kde je potrebné na základe indícií rozlúsknuť nejakú záhadu. Najčastejšie ide o odhalenie identity porušovateľa pravidiel a jeho nahlásenie autoritám. Nechcela som sa vzdať, kým som nevyriešila daný level.

Pred vchodom do Haly 4 postávajú dve mladé dozorkyne. Ich neštandardný odev mi jasne signalizuje, že obe sú už slobodné. To ma, ako vždy, mierne znerвозni.

Oproti neslobodným zamestnancom, ktorí môžu nosiť len určité typy odevov, slobodní ľudia môžu mať na sebe, čo chcú. Buď môžu nosiť špeciálne slobodné

uniformy, alebo jednoducho hocijaké oblečenie podľa svojho uváženia.

Dozorkyne sú pohrúžené do rozhovoru, ani si ma nevšimnú prichádzať.

„... strašná škoda, že si tam včera nebola. Do polnoci sme polihovali v záhrade na ležadlách, rozprávali sa, pozerali na hviezdy, popíjali víno. Bol to krásny čas.“

„Och, nabudúce určite prídem.“

„Mala by si. Najlepšie bolo, že...“ Dozorkynin pohľad sa stretne s mojím a ona sa zasekne v strede vety. Úsmev jej razom zmizne. „Načítaj sa!“ prehodí otrávene a vystrie ku mne ruku, v ktorej drží prenosný snímáč.

Poslušne naň priložím svoje vičko.

„Kód začína Helenfm86T30...“ zašomre svojej kolegyni.

Hľadím na dozorkynine bolero z umelej bielej kožušiny a na moment ma strasie. Viem, že nie je zo skutočného zvieraťa, lebo zvieratá mimo sebaobranu nezabíjame (aj oni si zaslúžia slobodne žiť), ale pohľad na tú snehobielu srst mi predsa len z nejakého dôvodu nerobí dobre.

Druhá dozorkyňa si niečo zaznačí a prikývne. „Mám ju.“ Následne vyberie jeden papier a podá mi ho. „Ďalej postupuj podľa týchto inštrukcií.“

„Ďakujem,“ odvetím, hoci viem, že už budem nevnímaná.

Očami prebehnem inštrukčné poznámky. Zaujímú ma posledné vety: „Po prezlečení sa do neoprénového úboru vyjdite zadnými dverami šatne a chodbou prejdite do tréningového priestoru. Vedľa bazéna počkajte na vedúcu.“

Takže dnes to bude voda, poviem si v duchu, pričom sa mnou preženie vlna protestu.

Okrem mňa sú v priestrannej šatni zatiaľ len dve dievčatá. Neviem, či je ešte priskoro alebo to ostatné vzdali, lebo včera nás bolo prinajmenšom desať dievčat. Ktovie. Keďže však ako testované medzi sebou prirodzene nekomunikujeme, odpovede na všetky moje prípadné otázky sú ponechané len mojej predstavivosti.

Z vešiaka s neoprénovými odevmi rôznych veľkostí si vyberiem jeden čierny s fialovými pásmi, ktorý má vzadu na štítku uvedené, že je vhodný na výšku 160 – 165 centimetrov. Občas ma zamrzí, že som pomerne nízka (napríklad vtedy, keď poriadne nedočiahnem na konáre, a preto mi hrozí, že ma roztrhá besné zviera), ale keďže mám sedemnásť rokov, asi už veľa neporastiem.

Overall mi, podobne ako väčšina oblečenia v Ústave, dobre nesedí – na zadok je mi tesný, no zároveň na hrudi mi plantá –, ale čo už narobím. Z plastovej nádoby na zemi si zoberiem gumičku a dlhé orieškové vlasy si vypnem do chvosta. Už si ich budem musieť podstrihnúť, lebo konččky sa mi štiepia. Svoje pôvodné oblečenie vložím do priehľadnej tašky a priložím aj papier s inštrukciami, ktorý má v hlavičke môj kód. Inak by sa mohlo ľahko stať, že si tašku pomýlim s vecami niekoho iného. Predstava, že by som si omylom obliekla látku, ktorá sa už obtierala o kohosi telo a nebola medzitým vypraná, mi spôsobuje zimomriavky.

Keď tašku odložím do otvoru v stene, snímam si vičko. Na tréning je zakázané nosiť ho, aby sme si ním náhodou nemohli pomôcť. Nemám však dobrý pocit, že ho tu musím nechať. Okrem Darrena je to jediná vec, ktorá mi naozaj patrí. Nemôžem si dovoliť, aby mi ho nejaký neslobodný pomätenec ukradol.

Nedôverčivo zazriem na dievčatá, ktoré si, na rozdiel odo mňa, dávajú s prezliekaním načas, zastrčím vičko dozadu pod tašku a poberiem sa na tréning.

V temne gigantickej haly bez okien sa vznáša vlhký pach starej slanej vody. Celú plochu simulačného priestoru (až na malý betónový výbežok pri mohutných trojitých dverách, kde práve stojím) pokrýva bazén, pri ktorého okraji sa nachádzajú člny s veslami. Keď zaostrím zrak, vo svetle pár sliepňajúcich lúčov si všimnem, že plechové steny haly sú posiate otvormi rozličných tvarov a, samozrejme, bezpečnostnými kamerami.

Všetci testovaní čakáme v neopréne na našu dnešnú vedúcu. Poučená zo včerajška, využívam zvyšný čas na krátku rozcvičku. Nie je to príjemné, no musím sa rozhybať. Nenechám svoje stuhnuté svaly, aby mi stáli v ceste k zisku bodov. Hoci najväčšiu bodovú váhu má vždy písomný test, ktorý ma, ako každý mesiac, aj teraz čaká na 27. lunárny deň, práve body z tréningu vedia byť rozhodujúce. Testy nikdy nenapíšem na sto percent, a preto nutne potrebujem niečo do zásoby. Ak moje skóre nebude na konci mesiaca dostatočné, budem musieť tento test spoločne s celou prípravou (ktorá okrem týždňa tréningu zahŕňa dva týždne teórie a päť dní povinného samostatného štúdia) ďalší mesiac opakovať. Práve opakovaniu sa snažím vyhýbať, pretože na získanie slobody nemám čas donekonečna. Žiaľ, často sa mi to nedarí.

Do haly vstúpi slobodná žena v strednom veku s kratšími ryšavými vlasmi, oblenená v zelenom kostýmčeku. Pri pohľade na ňu pocítim menšiu závisť. Aj ja chcem chodiť v kostýmčekoch a vo vysokých topánkach. Miesto toho tu musím trčať v športovom úbore a plniť ktovieaké úlohy.

Nemusiš. Chceš.

„Zdravím vás, ja som Milania, vaša dnešná vedúca,“ začne distingvovaným hlasom.

Milania. Zaujímalo by ma, aký má to meno pôvod. Vymyslela si ho sama, alebo sa pomenovala po niekom z jej života? Trebárs tiež po nejakej vychovávateľke?

„Dovoľte mi skonštatovať, že dnes, v 296. solárny deň solárneho roku T47, ktorý je pre cyklus Luna 1, do ktorého ste zaradení, zároveň šiestnástym lunárnym dňom jedenásteho mesiaca...“

Snažím sa dávať pozor, ale všetok význam Milaniiných slov sa mi zlieva do jednej kopy. Možno to však nevadí, lebo predpokladám, že aj tak jediné, čo mi má tento košatý úvod povedať, je, aký je dnes deň. A to predsa viem. Skôr by ma zaujímalo, čo sa v tento deň bude odohrávať.

„... ako testovaní zo skupiny 7A1 v bloku ZB5 v Západnom ústavnom spolku, máte pred sebou druhý deň praktickej prípravy na Test z prežitia v divočine. Pripomínam, že je to test piatej úrovne...“

Testy sú podľa tém rozdelené do ôsmych úrovní. Piata úroveň, na ktorej som teraz, sa týka životného priestoru človeka. Preberáme azda všetko od porozumenia prírodných pomerov cez využitie dostupných materiálov po stavbu príbytkov či fungovanie technológií, ktoré nás obkolesujú. Aj vybavenie a personál tohto bloku sú tomu usposobené – špeciálne tréningové haly, vybraní lektori. Na porovnanie, testy v mojom predchádzajúcom bloku sa zase orientovali na zdravé telo a myseľ.

Keď prejdem všetkými testami tejto úrovne, Ústav ma presunie vyššie. Tak budem pokračovať, až kým úspešne neabsolvujem všetky testy zo všetkých úrovní a nestanem sa pripravenou na skutočný život. Vtedy konečne získam slobodu. Ďalej už nebudem musieť žiť v Ústave (pokiaľ sa, samozrejme, sama nerozhodnem ostať bývať tu ako slobodná), ale budem môcť odísť kamkoľvek do sveta sa mi len bude ráčiť a robiť si, čo sama uznám za vhodné. Práve toho okamihu sa už neviem dočkať. Všetko však chce svoj čas. Momentálne sa musím sústrediť na posledné dva testy, ktoré mi na tejto úrovni ostávajú.

„... bude tréning zameraný na prežitie na otvorenom mori v člne. Vyskúšate si, do akej miery dokážete získané vedomosti z predchádzajúcich dvoch teoretických týždňov použiť v praxi. Prosím, môžete si posadať do člnov.“

Toto je typické. Príliš veľa nepodstatných informácií, ale minimum toho, čo je naozaj dôležité. Hlavne, že nám po tridsiaty raz zopakovali presné súradnice časopriestoru, v ktorom sa nachádzame, akoby sme to nevedeli, ale napríklad povedať nám, *ako* bude dnešný deň prebiehať, to je akosi nepodstatné. Všetko načo pomáhať, keď nemusíme!

Helen! Oni vedia, čo je dôležité a čo nie!

Ja viem.

Slobodní ľudia, na rozdiel odo mňa, už preukázali, že sa dokážu rozhodovať správne. Navyše Milania ako slobodná zamestnankyňa momentálne reprezentuje Ústav, ktorý vie všetko. Vie, čo je pre mňa najlepšie. Preto nemám voči jej postupu čo namietat. Jediné, čo môžem, je byť vďačná. Aj za tie mizerné informácie.

Poberiem sa k člnu, keď sa vtom jeden chlapec mierne zmätene spýta:

„Prepáčte, už sme všetci?“

Otočím sa na Milaniu, nech vidím jej reakciu. *Ten chlapec má ale odvahu*, pomyslím si.

V Milaniiných očiach vzbĺkne rozhorčenie, charakteristické pre ľudí jej postavenia. Dalo by sa preložiť ako: *Ako sa opovažuješ svojvoľne osloviť slobodnú zamestnankyňu bez vážneho dôvodu?*

„Včera nás bolo viac,“ zamumle chlapec. „Tak som len myslel, či ešte na niekoho čakáme alebo...“

„To nie je tvoja starosť,“ odsekne Milania a potom preletí svojim prísny pohľadom po tvárach nás všetkých, ktorých je skutočne asi o tretinu menej ako včera. „Ostatní sa zo zdravotných dôvodov nemohli zúčastniť,“ precedí pomedzi zuby. „Ak už nie sú ďalšie zbytočné otázky, ktoré by mrhali drahocenným časom nás všetkých, tréning sa začína. Prepravte sa na člnoch do stredu vodnej plochy!“ zavolí. Nato odíde preč, s najväčšou pravdepodobnosťou do kontrolnej miestnosti k posudzovateľom.

...

Boky našich člnov, pohojdávajúcich sa v strede bazéna, do seba dunivo narážajú. Niekde v pozadí sa ozýva žblnkot vody pretekajúcej do odtokovej rúry. Hladina je pokojná, no atmosféra v hale pripomína ticho pred búrkou.

Sedím v menšom červenom člne a v rukách zvieram veslá. Ramená ma po večerajšku pri zaberaní dosť bolia, no hovorím si, že stále som na tom lepšie ako tí testovaní, ktorí sa dnes pre zdravotné dôvody ani neukázali.

Ukradomky si obzerám chlapca, ktorý mal tú guráž položiť otázku Milanii. Vyzerá dosť vyplašene a nervózne. Pohľadom behá po nás ostatných. Dočká sa však len nesúhlasného krútenia hlavy od iného chlapca, s ktorým nadviaže očný kontakt. Asi si práve uvedomuje, že jeho správanie môže mať preňho negatívne dôsledky. Už sme na dosť vysokej úrovni na to, aby sme poznali a uplatňovali zásady komunikácie. Slobodní ľudia sa môžu medzi sebou rozprávať, ako chcú, no my ako neslobodní testovaní musíme dodržiavať striktné komunikačné pravidlá, medzi ktoré patrí aj to, že nemáme právo iniciovať konverzáciu so slobodnými bez vážneho dôvodu. Je to na ochranu všetkých zúčastnených. Ešte totiž nie sme dostatočne rozumní a našimi neuváženími slovami by sme si mohli navzájom ľahko ublížiť. Ak to niekto nerešpektuje, dáva tým najavo, že ešte nie je taký pripravený, ako sa očakáva.

Z myšlienok ma vytrhne hrmot. Červené svetlo nad vodotesnými dverami do miestnosti sa rozblíka a tie sa začnú s lomozom zatvárať. Ďalšie inštrukcie stále neprichádzajú.

Ozve sa klaksón.

Hlasno vydýchnem a obzerám sa dookola. Keby tu tak bol Darren, aby ma psychicky podporil...

Môj člen sa zakýva, hladina sa zavlní. Halou sa začnú niest tlmené vibrácie, postupne naberajúce na intenzite. Počuť mechanické chrapčanie, ako keď sa rozbieha veľký stroj. Netuším, čo bude nasledovať, no pre istotu silno zovriem veslá a nohami sa zapriem do podlahy. Opäť nádych a výdych.

Ako tak v prítmí pozriem na koniec haly, zazdá sa mi, ani čo by sa kraj bazéna

začal dvíhať k stropu. Voda popiera gravitáciu a štvorá sa do výšin. Pár sekúnd mi trvá, kým si to uvedomím.

Je to obrovská vlna.

A rúti sa priamo na nás.

2. KAPITOLA

Začujem výkriky.

Skôr než stihnem čokoľvek urobiť, vodná masa sa privalí k môjmu člnu, nakloní ho a ja sa vzápätí ocitnem dolu hlavou v studenej vode.

Bojujem s prúdom, aby som sa dostala opäť nad hladinu. Len čo sa mi to však podarí, zozadu ma prekvapí ďalšia vlna a zaleje ma. Do nosa sa mi dostane slaná voda. Potrebujem sa dostať na vzduch, no nejaký prúd ma stále ťahá na dno. Začínam panikáriť. Celým telom trepem a vírim vodu okolo seba, no nie a nie sa dostať z jej pazúrov. Vlieva sa mi do úst. Nevládam to.

Dusím sa.

Zrazu mi niečo vrazí do chrbta a vytlačí ma nad hladinu.

Hneď ako pocítim vzduch, rozkašlem sa a začnem lapať po dychu. Vedľa seba zbadám záchranárske koleso a pochopím, že to bola tá vec, ktorá ma vyniesla hore. Schmatnem ho a ono ma nadnesie na ďalšej vlne. Na hlave pocítim kvapky ľadovej vody, padajúce odniekadiaľ zhora. Záblesk a vzápätí rachot. Ocitla som sa v búrke.

Chvejúc sa vleziem do kolesa a snažím sa trochu upokojiť. Mám v sebe toľko slanej vody, že chcem vracať. No práve preto, že je slaná a vysušuje mi hrdlo, sa to nedá, a tak len kašlem ako nejaké umierajúce zviera. V traslavom kŕči zvieram koleso a zrak upieram niekam do neurčita na rozbúrenú hladinu, ktorú bičujú

nespočetné kvapky umelého dažďa.

Myšlienkami som pri Darrenovi. Myslím na jeho svetlé vlasy, ktorými z času na čas pohadzuje. Na jeho komplimenty a povzbudivé slová, ktorými ma obdarúva a lieči tým moju opustenú dušu. Nám je spolu vždy fajn. Nemali by nás od seba rozdeľovať.

Naozaj by nemali.

...

Neviem, koľko času uplynie, no búrka odznie a vlny sa konečne začnú zmenšovať. Mierne sa spamätám a rozhliadnem sa naokolo. Takmer všetci sú v člnoch, len dvaja testovaní sú mimo nich, avšak usilovne plávajú. Nikto okrem mňa nie je v záchrannom kolese.

Uvedomím si, že sa musím čo najrýchlejšie dostať naspäť do svojej loďky. Takto nezískam žiadne body.

Kým sa mi však podarí nájsť svoj prevrátený čln, doplávať k nemu, otočiť ho do pôvodnej polohy a ešte doň aj vliezť, prejde ďalšia podstatná časť tréningu.

Výčerpaná a našťvaná sa zvalím na podlahu člna. Moje telo je úplne vysilené, kožu na brnaciach prstoch mám celú rozmočenú.

Toto vari nemôže byť pravda. Prečo? Prečo vždy zlyhám na praktickej časti?! Hoci sa aj na teórii niečo naučím, na tréningu sa mi nepodarí uviesť tie poznatky do praxe. Je mi skoro do plaču.

Sebaľútosť však naruší upozornenie z mozgu, že môjmu telu začína byť teplo. Na strope sa postupne rozsvetujú veľké okrúhle svetidlá. Pravdepodobne nám

idú simulovať horúci letný deň na otvorenom mori.

Dobre, sústred' sa, poviem si a trochu sa otrasiem. Toto si sa učila.

Posadím sa a začnem uvažovať.

Ak sa niekto ocitne na širom mori v člne, musí sa v prvom rade chrániť pred slnkom alebo vetrom.

Už pri nastupovaní do člna som si vzadu všimla popruhom prichytený vodo-tesný súdok. Rozhodnem sa otvoriť ho.

Nájdem v ňom dve menšie biele plachty, potápačské okuliare, záchrannú vestu, apnutrínovú proteínovú tyčinku a jednu prázdnu nádobu. Užitočné veci. Na jednej strane ma nahnevá, že som sa doň nepozrela skôr, no na druhej strane som stále čakala, že k tomu v pravom čase dostaneme inštrukcie. Vyzerá to však, že to sa už nestane. Sme v tom momentálne sami, presne tak, akoby sme boli aj vonku.

Oblečiem si vestu a jednu plachtu si obviažem okolo hlavy, aby som nedostala úpal. Lampy svietia čoraz intenzívnejšie.

Rozmýšľaj!

Budeš potrebovať pitnú vodu.

Simulácia nebude trvať tak dlho, aby som umrela na dehydratáciu, ale tu ide o to ukázať, čo dokážem.

Pozriem na predmety, ktoré mám k dispozícii, a niečo mi napadne. Zo súdka, prázdnej nádoby a druhej plachty vytvorím provizórne zariadenie na odsolovanie morskej vody – vyparujúca sa voda z nádoby kondenzuje na plachte a stečie do súdka vedľa. Aspoň teoreticky by to mohlo fungovať.

Prvýkrát od začiatku dnešného tréningu pocítim aspoň závan spokojnosti a nádeje, že to so mnou ešte nemusí byť stratené. To ma posmelí a ja sa rozhodnem ten pocit umocniť.

Zdvihnem do rúk apnutrínovú tyčinku. Len pri pohľade na ňu mi v bruchu zaškvrkajú žalúdočné kyseliny. Od včerajšej večere som v sebe nemala sústo jedla, lebo počas tréningov vynechávame raňajky. Jednak preto, aby nám zbytočne neuberali čas, no hlad tiež vytvára náročnejšie podmienky. Čím ťažšie tréningy zvládneme, tým ľahšie nám bude na slobode. Budeme pripravení na všetko.

Tyčinku som však teraz nevzala preto, aby som ju zjedla. Keby sa toto odohrávalo v reálnom živote, nevedela by som, koľko budem musieť vydržať na mori. Bolo by nerozumné nenechať si žiadne zásoby na horšie časy. Chcem posudzovateľom ukázať, že o tyčinke viem, no nezjem ju, lebo som rozumná. Tvárim sa, že ju idem otvoriť, no potom sa akože zamyslím, pokrútim hlavou a starostlivo ju odložím na druhý koniec člna. Príde mi to trochu trápne, ale ak mi to môže pomôcť v hodnotení, tak nech. Nevadí mi to. Veď preto to všetko robím.

Prejdem si rukou po čele a uvedomím si, že ho už nemám mokré od vody, ale od potu. Teplota v hale bleskovo narastá. Rozhodnem sa namočiť plachtu, ktorú mám na hlave, vo vode, aby som sa ňou mohla chladiť.

Ako cítim slanú vodu obmývať mi ponorené prsty, neubránim sa myšlienke, nakoľko sa tento pocit môže podobáť dotýkaniu sa skutočnej morskej vody. Predstava napohľad nekonečnej modrej vodnej plochy ma naplňa vzrušením i hrôzou zároveň. Na jednej strane sa neviem dočkať momentu, keď na vlastnej koži pocítim, aké je to rozbehnúť sa po piesočnej pláži naproti speneným morským vlnám,

no súčasne je pre mňa táto myšlienka trochu strašidelná. Život vonku nie je len krásny, ale aj krutý. Pokiaľ naň človek nie je dostatočne pripravený, ľahko sa vie premeniť na nočnú moru preňho i ostatných v jeho okolí. Pred tým nás chce Ústav uchrániť. A tak, hoci je pre mňa podstupovanie testov veľmi ťažké, stále sa snažím pripomínať si, že len vďaka tomu budem raz môcť žiť plnohodnotný život.

Je to jediná cesta.

...

Opäť stojíme s Milaniou na malom stupienku pri vchode do simulačného priestoru. Práve prebieha zhodnotenie dnešného tréningu. Dúfam, že sa to raz-dva od-
baví, lebo nemám náladu počúvať oslavné ódy na ostatných, keď viem, že mňa o chvíľu zasype lavína kritiky.

Posledná časť tréningu bola hrozná. Bola taká horúčava, že som mala pocit, akoby sa mi priškvaril mozog. Nedokázala som rozmyšľať, a tak ani vyvinúť žiadnu špeciálnu aktivitu podporujúcu prežitie. Len som nehybne ležala v člne, pričom na telo sa mi lepil slaný scvrkávajúci sa neoprén. Začala som blúzniť, že možno budú na večeru servírovať mňa, keďže som si pripadala upečená i dokonca posolená.

Znovu si vyčítam, že som si pred pár dňami nepožiadala o preradenie do Luny 2. Cykly Luna 1 a Luna 2 sú v podstate identické, no ich kalendár je posunutý o dva týždne. Zatiaľ čo ja mám dnes 16. lunárny deň a mám tréning, v Lune 2 majú len 2. lunárny deň a majú teóriu. Keďže mesiac má dvadsaťosem dní, o dva týždne to bude zase opačne. Približne polovica ľudí v bloku ide podľa

jedného cyklu a polovica podľa druhého. Je to najmä preto, aby nebol veľký nárazový nápor na učebne a tréningové haly. Ak by som bola priradená, ocitla by som sa síce o dva týždne späť, no mohla by som si aspoň zopakovať teóriu, a tak mať väčšiu šancu uspieť nielen na tréningu, ale aj na teste. Bežne nerada špekulujem s presunmi medzi cyklami, lebo okrem toho, že sú možné len za splnenia pomerne prísnych podmienok, v konečnom dôsledku, podľa mňa, prinášajú viac negatív ako pozitív. Teraz by mi to však možno pomohlo.

„Helen,“ zaregistrujem svoje oslovenie. Zdvihnem ruku, aby Milania videla, komu má svoju reč adresovať.

„V prvej časti sa ti nedarilo. Rýchlo si vypadla z člna a nevedela si sa udržať na hladine. Museli sme dokonca vypustiť záchranné koleso, čo je pre teba veľké mínus. V reálnom živote by si sa s najväčšou pravdepodobnosťou utopila, čo značí o tvojej značnej nepripravenosti postarať sa o seba.“

Cítim, ako sa zraky ostatných obrátia ku mne. Pokúšam sa nevnímať ich a celú svoju pozornosť nasmerujem k Milanii.

„Rovnako ani záver nebol dobrý, bola si príliš pasívna, avšak v strednej časti si sa zachovala celkom rozumne. Nástroj na zachytávanie odparujúcej sa vody bol vhodný nápad a takisto aj nosenie záchrannej vesty či odloženie si jedla na neskôr. Je zjavné, že vedomosti máš, no v pohotových reakciách zaostávaš. Odporúčam ti teda zlepšiť sa v tejto oblasti.“

Prikývnm. To, že neviem rýchlo reagovať, pre mňa nie je nič nové. Viem to o sebe už dlho. Úprimne ma prekvapilo, že ma za niečo aj pochválili, no nejakým spôsobom ma to až tak nepotešilo. Asi som na radosť príliš vyčerpaná a hladná.

„To by bolo na dnes všetko,“ uzavrie hodnotenie Milania. „Teraz sa všetci okrem Simeona a Kamila môžete presunúť do šatní. Vy dvaja ešte ostaňte tu.“

V duchu pokývam hlavou. Kamil je ten chlapec, čo ráno oslovil Milaniu. Zjavne to bude mať svoj následok. Simeon je ten, čo mu nesúhlasne zatriasol hlavou. Žeby za to išiel dostať pochvalu?

„Želám vám veľa úspechov do ďalších dní. Tešte sa, lebo sloboda existuje...“

„... a je v správnych rukách!“ dopovieme.

Milania spokojne prikývne.

Na chodbe sa ešte zastavím na záchodoch. Keď si neskôr v umývadle pod ľadovou vodou umývam ruky, zahľadím sa na svoj odraz v zrkadle predou mnou. Je dosť zašlé, no aj cez zaschnuté kvapky vidím, že nevyzerám práve najlepšie. Tmavozelelé oči, ktoré obyčajne vyzerajú veľké a pomerne svieže, sú zúžené a unavené. Pery mám vyschnuté a navyše tie obrovské svetlá neurobili mojej prirodzene bledej pokožke dobre. Som poriadne spálená. Hlavne nos, ktorého špička mi odstáva z tváre možno viac ako iným, je celý červený. Asi po večeri vyhladáam zdravotníka, nech mi dá nejaké výživové doplnky a masť na kožu.

Do starého uteráka si utriem ruky a zaumienim si očistiť aj zrkadlo. Nech urobím aspoň nejakú užitočnú vec.

Keď však aj po hodnej chvíli usilovného drhnutia vyzerá sklo stále rovnako špinavo, rozhodnem sa nechať to tak. Odtisnem uterák, no v tej chvíli sa uvoľní hrdzavý kliniec a zrkadlo spadne na keramické umývadlo. S rachotom sa roztriešti na kúsky.

Pozri sa, čo robíš!

Celá sa vylakám. Trasúc sa začnem rýchlo zbierať črepiny z umývadla a zo zeme. Prečo zase ja? Ved' som chcela len dobre.

Na záchodoch síce nikto nie je, ale aj tak sa neskôr priznám. Keby sa na to prišlo dodatočne, mohla by som z toho mať problém a nechcem, aby ma niekto obviňoval z nečestnosti. Veľké zrkadlové úlomky, ktoré budem musieť zaniest do nádoby so skleneným odpadom, opatrne zbieram do dlane, menšie len zhŕnam na kôpku, s tým, že o tom upovedomím personál. Ak tu, samozrejme, vôbec nájdem nejakého zodpovedného pracovníka.

Akurát, keď sa obzerám po zemi, či som neprehliadla nejaký veľký kus, kdesi z diaľky sa ozve slabé zabzučanie elektriny. Nato čosi, čo znie ako tlmený výkrik.

Zmeraviem.

Čo to bolo?

Nastražím uši, no ďalej nepočujem nič.

Po chvíli ticha si poviem, že možno sa mi to iba zdalo. Chystám sa vyjsť na chodbu, no vzápätí sa zopakuje rovnaký scenár.

Elektrina, výkrik.

Srdce sa mi rozbúcha.

Zastanem za privretými dverami kúpeľne a neviem, čo mám robiť.

Z chodby sa ozve klopkanie vysokých podpätkov.

To bude Milania. Pôjdem jej povedať, čo sa mi stalo so zrkadlom, a nahlásim jej tie zvláštne zvuky, čo som počula. Skôr ako sa však stihnem pohnúť z miesta, Milania prehovorí:

„Nikto tu nie je, choďte! Rýchlo hore, odneste ich do kancelárie vedenia!“

Nasleduje množstvo náhlivých krokov.

„Ponáhľajte sa! Čo nevidieť budú pri vedomí.“

Skupinka niekoľkých ľudí sa preženie popri záchodoch.

Opäť nastane ticho.

Vydýchnem.

Pomaly vyjdem na chodbu.

Som tu sama. Milania a ostatní šli vpravo, šatne sú vľavo.

Do šatne, rýchlo!

Nechápem. Čo sa tu stalo?

To nie je tvoja vec!

Otáčam hlavou doprava-dolava a v tele sa mi začína rozrastať akýsi nepríjemný pocit, ktorý zatiaľ neviem úplne identifikovať.

Odneste ich do kancelárie vedenia. Ale koho?

Stisnem oči, aby som potlačila dotieravé myšlienky. V istom okamihu mám dojem, že môžem spočítať každý úder srdca v mojej hrudi. V hrsti tuho zovriem črepiny, až ma zaštípe koža.

Čo nevidieť budú pri vedomí.

Vtedy ten nejasný rozvíjajúci sa pocit nadobudne svoje kontúry. Je obkolesený zmätenosťou a možno aj obavou, ale ja ho v tejto chvíli dokážem nesporne odlíšiť.

Je to zvedavosť.

Viem, že by som mala čo najrýchlejšie odísť preč, no...

Helen!

Ja musím vedieť viac.

Preglgnem a skôr než si uvedomím, čo vlastne robím, nohy sa mi zvrtnú doprava a začnú ma odnášať chodbou do neznámych zákutí budovy.

Len sa pozriem, čo sa deje, a hneď sa vrátim do šatne. Sľubujem!

Ako postupujem chodbou a v jednom kuse sa obzerám okolo seba, či ma niekto nevidí, telo mi začne naplňať zvláštna energia, ktorá ma posmeľuje v tom, čo robím. Čím ďalej idem, tým viac ju cítim a tým viac odvahy pokračovať mám.

Akej odvahy? Hádam hlúposti!

Ignorujem dianie vo svojej hlave a prefrngnem až na koniec chodby k dverám vedúcim na schodisko. Je na nich nápis: „Vstup povolený len autorizovanému personálu!“ a vedľa nich je snímač. V prvej chvíli mi napadne, že tu sa moje dobrodružstvo končí, no potom si všimnem, že dvere sú mierne pootvorené. Pre povolené pánty nedoliehajú správne na svoje miesto, a tak ich nie je možné úplne zavrieť. Stále môžem ísť ďalej.

Na moment sa zľaknem samej seba, no stále som v takom adrenalínovom opojení, že to nevydržím a prepchám sa dverami. Vtom začujem zabuchnutie niekde o poschodie vyššie. Bezmyšlienkovite vybehnem na schody.

Zbláznila si sa? Čo to robíš? Tu nesmieš byť, je to zakázané!

Racionálne uvažovanie však nestačí rozbehnutému tempu môjho tela. Vyjdem až na poschodie. Schodisko tu nie je oddelené jednými dverami ako dole, ale ústi priamo do chodby, z ktorej vedie hneď niekoľko kovových dvier. V ušiach počujem len vlastný pulz.

Vráť sa! Prosím!

Vedľa jedných dvier si všimnem tabuľku: „Kancelária vedenia“. Som tak blízko. Prikrčím sa a prikradnem sa bližšie.

Zvnútra sa ozýva akési mumlanie. Čo najopatrnejšie si opriem ucho o studený kov dverí v nádeji, že sa mi podarí zachytiť nejaké zrozumiteľné slová. Mám šťastie.

„... možno sme včera predsa len mali preventívne pozastaviť tréningy,“ povie povedomý ženský hlas. Myslím, že patrí našej včerajšej vedúcej, Petre. Bola úplný opak Milanie. Mladá, neslobodná, s prenikavo modrým pohľadom a s akýmsi ustráchaným a zároveň jej postaveniu neprimerane premúdrym tónom v hlase.

„Porušenie harmonogramu sa využíva len v krajných prípadoch,“ ozve sa Milania. „Posledné, čo chceme, je spôsobiť zbytočný rozruch.“

„A nejde o krajný prípad? Veď už takmer polovica testovaných z tejto skupiny sa ukázala byť v spojení alebo priateľstve. Včera spolok tých desiatich, dnes títo dvaja, a ktovie, kto všetko je do toho ešte zapletený.“

„Presne preto nechceme vyvolať rozruch, Petra. Preventívne zmeny len vystrašia tých, ktorí zakázané vzťahy nemajú, a upozornia tých, ktorí ich majú, aby boli opatrní, a vyhli sa tak prichyteniu. Takéto situácie sa dajú vyriešiť len jedným spôsobom: rýchlo, ticho a cielene.“

„Nebolo to veľmi tiché, keď tí chlapci pri použití paralyzátora vykriekli... Bola tá paralýza vôbec nutná? Nepôsobili predsa, že by nechceli spolupracovať. Skôr vyzerali byť zmierení so svojím osudom.“

„Spochybňuješ azda moje postupy?“ zvýši hlas Milania.

„Nie, niečo také by som si nedovolila...“

„To dúfam! Nezabúdaj, že som tvoja slobodná nadriadená. Viem posúdiť, čo

je správne a čo nie. Áno, možno tí chlapci raz vykriekli, ale keby sme ich neparalyzovali a následne im nenavodili bezvedomie, mohlo by sa stať niečo oveľa horšie. Mohli by sa začať vzpierať, kričať, snažiť sa utiecť – a pri tom by si mohli ublížiť, alebo by mohli ublížiť niekomu inému. Nikdy nevieš, čo takíto neslobodní ľudia porušujúci pravidlá spravia. Nemôžeš sa spoliehať na to, ako na teba pôsobia. Sú schopní pretvarovať sa a klamať, až ťa úplne pomätú. Nedá sa im v ničom veriť.“

„Prepáčte, Milania, ja som len považovala za zodpovedné vyjadriť obavy, ak ich mám,“ zabručí Petra. „Nechcem, aby nám niečo uniklo. Nedovolené vzťahy sú predsa vážna hrozba.“

„Zodpovedné je počúvať tých, ktorí vedia viac než ty, Petra. Tento raz to uzavieram len napomenutím a nebudem sa k tomu ďalej vracieť, ale neželám si, aby si sa so mnou ešte niekedy rozprávala takto drzo... A nemáš mať prečo obavy. Včerajší spolok bol rozpustený a aj títo chlapci budú dnes v noci premiestnení do blokov so zvýšeným dozorom, kde sa prijímú potrebné opatrenia na zaistenie bezpečnosti. Ústav má všetko pod kontrolou. A pokiaľ je v spojení zapojený ešte niekto, nájdeme ho a potrestáme.“

Vtom sa ozve tupý náraz.

„Čo sa deje?“

Buchot. Znie ako splašený pohyb mnohých ľudí.

„Hej! Nedýcha!“

„Čo sa stalo? Simeon?“

„Chod' pre zdravotníka! Rýchlo!“

Dvere sa prudko otvoria a ja hľadím zoči-voči rozbehnutej Petre. Vrhne na

mňa vyjavený pohľad, nezastavuje sa však. Beží ku schodisku a následne dole schodmi.

Lusknutím prstov sa vrátim do reality. Všetko, čo sa okolo mňa deje, je irelevantné. Premkne ma strach a akoby si až teraz naplno uvedomím, čo vlastne robím. Porušujem pravidlá. A som pri tom pristihnutá!

Tak ti treba!

Zmätene sa otočím a vyštartujem smerom do šatne. Prečo som taká hlúpa?! Takmer sa strepem na schodoch.

Oči mi začínajú vlhnúť, okolie sa mi rozmazáva. Potkýnam sa o vlastné nohy. Steny naokolo sa mľkvo vlnia a karhavo na mňa zazerajú. Chce sa mi kričať.

V šatni už nikto nie je. Keď si chcem zobrať tašku s mojím oblečením, zistím, že stále stískam zrkadlové úlomky. Dorezali mi ruku.

Črepiny šmarím do kúta a potom zakrvavenou rukou schmatnem tašku a nenávistne ňou trasiem, kým z nej nevymlátim dušu v podobe mojich nohavíc, svetra a topánok. Na lícach zacítim slzy. Prečo?!

A čo ten rozhovor? Čo to *spojenectvo* a *priateľstvo*? Čo sa stalo potom?

Zakryjem si uši.

Je mi to jedno! Všetko je mi jedno! Nezáleží na tom!

Nezáleží na tom.